

A treia ediție a Festivalului Național de Literatură de la Cluj-Napoca, inițiat de Uniunea Scriitorilor din România și organizat de Filiala Cluj s-a desfășurat în zilele 2-4 octombrie cu participarea scriitorilor care au reprezentat cele 20 de Filiale ale U.S.R. Este încă un exemplu că viața obștii scriitoricești își urmează cursul firesc, dicolo de forfota reclamagiilor din jurul ei.

Au participat din filiale (inclusiv din orașul gazdă): Nicolae Manolescu, președintele U. S. R. (moderatorul simpozionului de-a doua zi), vicepreședintele Gabriel Chifu, Gabriela Adameșteanu, Ana Blandiana, Ioan Barb, Aurel Maria Baros, Horia Bădescu, Mariana Bojan, Corin Braga, Minerva Chira, Ion Cocora, Constantin Cubleșan, Gabriel Coșoveanu, Dan

Viața literară

FestLit - Cluj 2016

Cristea, Daniel Cristea-Enache, Ioana Diaconescu, Traian Dobrinescu, Gellu Dorian, Horia Gârbea, Ion Horea, Vasile Igna, Adrian Lesenciuc, Angelo Mitchievici, Gheorghe Mocuța, Ioan Moldovan, Ion Mureșan, Eugen Negrici, Olimpiu Nușfelean, Nicolae Oprea, Marta Petreu, Ion Pop, Adrian Popescu, Ovidiu Pecican, Nicolae Prelipceanu, Cassian Maria Spiridon, Lucian Vasile Szabo, Robert Șerban, Traian Ștef, Petre Tănăsoaica, Constantin Urucu, Simona Vasilache, Ioan Radu Văcărescu, Răzvan Voncu, Ionuț Vulpescu, George Vulturescu ș.m.a.

Toți aceștia au fost implicați în simpoziunile tematice ale ediției: *Literatura română - începuturi și Femeinitate și Literatură*. Deschiderea festivă a avut loc la Muzeul de Artă cu *Rondul de gală al scriitorilor invitați*, moderat de amfitrioana festivalului, neobosita Irina Petraș (secondată din umbră de Doina Cetea). Programul încărcat al celor trei zile a mai cuprins: recitalul *Microfonul vă aparține* sub genericul *De dragoste*, cu intermezzo melodic intitulat *Din muzica străbunilor noștri*, susținut de ansamblul *Flauto Dolce* (conducerea artistică: Zoltan Majo, solistă: soprana Mihaela Maxim); lansarea volumului *Caietele FestLit Cluj 2015*; expoziții: Mariana Bojan, *Nud - pasteluri* și Irina Petraș, *Bacoviene*. Și, în ultima zi

Desantul scriitoricesc/momente de literatură, programând întâlniri cu cititorii la: Departamentul de Jurnalism al UBB, Colegiile/Liceele G. Barițiu, N. Bălcescu, Lucian Blaga, G. Coșbuc, M. Eminescu, Avram Iancu, Romulus Ladea, Gh. Lazăr, Emil Racoviță, Gh. Șincai, Seminarul Teologic Ortodox și Biblioteca Județeană. La întâlnirea de la "George Barițiu" (amfitrion: prof. dr. Alexandru Laszlo), au participat Gabriel Chifu, Dan Cristea și doi ex-absolvenți ai liceului: Adrian Popescu și Nicolae Oprea.

Juriul (alcătuit din: Gabriel Coșoveanu, Dan Cristea, Daniel Cristea-Enache, Irina Petraș, Răzvan Voncu) a decis acordarea Marelui Premiu FestLit Cluj 2016 poetei fără vârstă Ana Blandiana, pentru volumul *Orologiul fără ore*. Dintre cărțile propuse de filiale, reamintim: George Bălăiță, *Învoiala*; Traian Dobrinescu, *Nu te opri, nu te întoarce*; Dumitru Augustin Doman, *Sâmbătă, duminică și alte singurătăți*; Gellu Dorian, *Cartea de la Uppsala*; Ovidiu Dunăreanu, *Lumina îndepărtată a fluviului*; Bogdan Ghiu, *Totul trebuie tradus. Noua paradigmă (un manifest)*; Vasile Igna, *Ora închiderii*; Kocsis Francisko, *Teste de identitate*; Adrian Lesenciuc, *Cartea de apă. Cu Borges, privind râul*; Andrei Mocuța, *Voi folosi întinericul drept călăuză* și, deloc ultimul, Aurel Pantea, *Opera poetică*.

„Întrebările acelea cu dus-întors ale mele, ale dvs., pe care le-aș fi așteptat? Sunt ale omului dintotdeauna. Asta mă muncește zi și noapte. De unde vin? Unde mă duc? Ce este dincolo? Sunt, nu sunt? Ce am fost înainte de a fi? Ce voi fi după ce nu mai sunt? Animal evoluat? Făptura unei idei platonice? Dublura unui alt eu din lume? O creatură în drumul spre veșnicie? Un spirit într-un trup trecător?...”

MARIN IONIȚĂ

Festivalul Național de Literatură „Marin Preda”, ediția a XV-a

Datând din vremea cealaltă, ceaușistă, și redus la o singură dimensiune - competiția literară -, concursul literar „Marin Preda” s-a transformat fericit într-un Festival național, ceea ce presupune o ingenioasă stratificare, o plurarizare a demersului artistic materializată în patru secvențe: simpozionul „Marin Preda: pactul ficțional cu istoria”, moderat de Nicolae Oprea, critic și istoric literar; decernarea premiilor la concursul epic cu 27 de participanți, din care s-au detașat Cătălin Rădulescu (București) și Teodoru Stemate (Maroc); acordarea Premiului de Excelență pentru sprijinirea scriitorilor din Teleorman, domnului Dan Cristea, director al Revistei „Luceafărul de dimineață”, și lansarea a două volume: „Marin Preda. Anii formării intelectuale” de Stan V. Cristea și „Dulce ca Pelinul” de Ștefan Mitroi; vizitarea Centrului Memorial „Marin Preda” de la Siliștea Gumești.

În „Diagonalele unui roman”, Ana Dobre (critic și istoric literar) s-a ocupat de cel mai controversat roman predist, „Delirul”, de raporturile ideologie-istorie-stil, contabilizându-i atât pe contestatarii marelui prozator, cât și pe apologeti. Dacă autorul „Moromeților” a cunoscut succesul literar antum și postum, în schimb - arată revoltat istoricul Nicolae Scurtu - „se tace cu dușmănie” cu privire la opera altor doi teleormăneni, Zaharia Stancu și Gala Galaction. Aceeași sursă a mai menționat că școala de azi este neputincioasă, căci nu mai reușește să trezească interesul lectural la apatici liceeni... Pe aceeași lungime de undă cu antevorbitorul, Dan Cristea a decretat: „Să se citească autorii de la A la Z”, fapt relevant asumat, probabil, de cei prezenți la Olimpiada de Limba și Literatura Română și de aspirații la „Literă”. Marin Preda

- s-a mai glosat în continuare - a spulberat mitul că istoria contemporană nu poate fi scrisă... Nicoleta Milea reamintește că opera de artă este purtătoare de multiple semnificații, apoi relaționând esteticul cu etosul, apreciază că romanele lui Preda s-au convertit în „meditații asupra istoriei”, argumentând că „edificiul predist pune în mișcare o istorie plină de evenimente”. Ștefan Mitroi s-a scuzat diplomatic că nu este critic literar, motiv pentru care s-a repliat într-o afectivitate, lămurind asistența de modalitatea în care „se simte legat de marele dispărut”: aceeași localitate de baștină, Sorin Preda ca liant între cei doi și conversația ziaristului Ștefan Mitroi cu fratele scriitorului, Saie. În alocuțiunea sa, Gheorghe Stroe reunește la același banchet spiritual pe Sainte-Beuve, R. Wellek, August Warren, A. Malraux, A. D. Xenopol... Pentru profesorul universitar doctor Nicolae Oprea, cu 1987 a început recuperarea operei lui Marin Preda în direcția „defrișării” unor aspecte ambigue ori prea puțin cercetate de către specialiști. Astfel, frapant îi apare criticului postura de epistolier, dacă s-ar regăsi în același plan sintagmatic „Scrisorile către Aurora” (Cornu) și „Jurnalul lui Marin Preda” (1958-1967). Se creează în acest mod o bază de date ce facilitează posibile afinități cu „Școala de la Târgoviște”. „Preda nu s-a sustras niciodată dialogului”, mai punctează președintele Filialei Pitești a Uniunii Scriitorilor, justificând cu volumul „Creație și morală” și unele interviuri cu Preda găzduite de presa literară. Ideea este prelungită de Dan Cristea (laureatul oficialităților culturale teleormănene).

Nu este absolvit de laudatio nici Stan V. Cristea... Pentru Horia Gârbea, istoriograful roșiorian „are vocația exhaustivității. Ca și

Perpessicius, știe să interpreteze documentul”. În calitate de „excellent istoric literar” - consideră Nicolae Scurtu - această „personalitate complexă a cercetării literare contemporane” a dat cărți complete”, trudind în bibliotecă ca un Sisif, deplasându-se ca un globe-trotter prin diferite colțuri ale patriei, pe la Avrig, Sighișoara, Câmpulung, doar pentru câte o informație... Așa au rezultat exegeze riguroase despre Eminescu, Noica, Preda. În final, invitatul bucureștean îl plasează pe acest „intelectual distins” în galeria marilor spirite: „ar trebui să fie membru corespondent al Academiei.”

Ștefan Mitroi, unul dintre prozatorii momentului, implică, aidoma titanilor Dostoievski, Claudel, Michaux, transcendența în actual creației: „Dumnezeu m-a îndemnat să scriu.”

Juriul format din Horia Gârbea (președinte), Dumitru Augustin Doman, Florentin Popescu, Mihai Stan, Passionaria Stoicescu și Florea Burtan a acordat următoarele premii la concursul național de proză scurtă: Premiul „Marin Preda” și Premiul Revistei „Luceafărul de Dimineață” - Cătălin G. Rădulescu (București); Premiul I și Premiul Revistei „Argeș” - Teodoru Stemate (rezident în Adagir - Maroc); Premiul al II-lea și Premiul Revistei „Bucureștiul literar și artistic” - Violeta Urdă (București); Premiul al II-lea și Premiul Revistei „Literă” - Veronica Baciu (Caracal); Premiul al III-lea și Premiul Revistei „Pro Saeculum” - Nicolette Orghidan (Brașov); Premiul al III-lea și Premiul Revistei „Caligraf” - Florina Mirea (Craiova).

IULIAN BITOLEANU

Carte nouă

MARIN IONIȚĂ – *Dincolo de tăcere* (volumul I)

Convorbiri esențiale cu personaje neconvenționale (Tiparg, 2016)

Neobosit, octogenarul Marin Ioniță este prezent în viața publică nu doar cu volume de proză sau romane, dar recent a publicat și o carte de interviuri cu „personaje” din județul Argeș: „prozatori, romancieri, poeți, publiciști”, dar și universitari, medici, doctori în științe, regizori, actori, apoi „stâlpii economiei argeșene”, profesori, pictori, oameni ai cetății, ba, și cu elevi, după cum precizează autorul pe coperta a patra. Un prim volum cuprinde 44 de convorbiri total neconvenționale ale autorului cu „personajele” sale în ordine alfabetică, plus un interviu chiar cu Marin Ioniță luat de scriitorul Mihai Stan, redactorul șef al revistei *Litere* de la Târgoviște. De semnalat verva lui Marin Ioniță punând - ca o

mitralieră - avalanșă de întrebări într-una singură, de multe ori molipsindu-i și pe intervievați să dea mai multe răspunsuri în același paragraf. Pentru disponibilitatea de dialog a lui Marin Ioniță, de citat din răspunsul la întrebarea lui Mihai Stan ce ar fi vrut să-l mai întrebe: „Întrebările acelea cu dus-întors ale mele, ale dvs., pe care le-aș fi așteptat? Sunt ale omului dintotdeauna. Asta mă muncește zi și noapte. De unde vin? Unde mă duc? Ce este dincolo? Sunt, nu sunt? Ce am fost înainte de a fi? Ce voi fi după ce nu mai sunt? Animal evoluat? Făptura unei idei platonice? Dublura unui alt eu din lume? O creatură în drumul spre veșnicie? Un spirit într-un trup trecător?...” (DAD)

actualitate

"La pierderea unei ființe dragi"

31 martie 2015, Tg. Cărbunești. Azi ne-a părăsit scumpul nostru ciine Rocky, pe care l-am luat de când era un pui și care urma să împlinească în curînd 15 ani. Cel mai fidel apropiat în acest răstimp. Durere sfîșietoare. Toate ale lumii, inclusiv scrisul, îmi par îndepărtate foarte. Zădărnicii.

1 aprilie 2015. Rocky a fost înmormîntat după-amiaza tîrziu, în fața casei. Ce-ar fi putut fi acum mai trist pentru mine? Dintre nori a ieșit brusc un soare orbitor. Lumină care îmbrățișează Lumina.

2 aprilie 2015. M-am trezit la 4 dimineața. În câteva clipe realizez ce s-a întîmplat. Durere ascuțită. De ce? De ce? Să las lucrurile să intre în ordinea firescului? Cum ar fi să aduni merele cu perele! Pretutindeni un gol țiutor. Obiectele din odaie, imobile, parcă întrebîndu-se.

În zori, cînd ești limpede, Dumnezeu e mai aproape decît în vînzoleala zilei care te împinge în derută. Emoția și conștiința se suprapun fără greș.

Ai provocat fără să vrei Imposibilul și acum nu mai poți da înapoi, deoarece acesta s-a transformat în posibil. Lucruri prea intime, de ce să storci din ele un sens?

Formulele speculative nu fac casă bună cu durerea. Ele se produc în condițiile unui armistițiu existențial.

Cauți o poziție comodă (a trupului, a sufletului) spre a simți mai distinct durerea.

Intrînd în marele mister al morții, oare animalele nu devin egale nouă pînă la evidentă?

Ieri am fost la un alt laborator din Tg. Jiu, pentru câteva analize de sînge. Medicul G. I. are suspiciunea unei boli noi. Aș putea jura că acum rezultatul nu mă interesează. De ce să urc scările cînd e firesc doar să le cobor? Gînduri sumbre, soluții sumbre. Cum m-aș putea prefăca față de mine însuși?

Un amurg de-o nervoasă calmitate. Primul de acest fel pe care Rocky îl petrece sub pămînt. E încă ațit de neajutorat. Are nevoie de un răstimp în care să se obișnuiască cu noul sălaș.

Neavînd curajul de a te spovedi în fața Domnului, încerci a te mărturisi în fața paginii albe.

Fără Rocky casa e pustie. A plecat sufletul dintr-însa. A vărsa lacrimi, nu cuvinte. Și totuși e nevoie și de nevolnicele cuvinte.

A înflorit și liliacul, dar Rocky e plecat, e plecat, e plecat...

Dimineața, o durere sufocantă. Urmează o senzație de surprere în gol. Apoi vin cele ale zilei. Te străduiești să intri mașinal în ritmul lor, începînd cu activități secunde (aranjarea hîrtilor și a cărților, corectura), dar scrisul ca atare încă nu merge.

Ți se pare că poți spune ceea ce de fapt nu poți spune, și se pare că poți trăi ceea ce de fapt nu poți trăi. Un flux de energie iluzorie.

Îți faci în continuare griji pentru ceea ce nu mai poate fi. Cu un realism mimat, pășești pe un drum care nu mai există. Mîc ritual zilnic reluat acum pentru a conjura Absența.

Durerea: „ce simțim mai al nostru și mai străin de noi” (Valéry). Prefer a mă opri acum la prima parte a binomului. Dar dacă mă gîndesc mai bine, doar acum? Niciodată de fapt durerea sufletească, - pe aceasta o am în vedere - n-ar putea fi „străină de noi”. Deoarece în esența sa, străină de orice beneficiu lumesc, durerea reprezintă o identificare a ta aidoma unei amprente. E numai a ta, în unicitatea sa devoratoare.

Rocky a avut fără nici o îndoială trăsături omenești: delicatețe, tandrețe, istețime, o mare capacitate de iubire. Era capabil și de politețe. A. E.: „În cazul acesta, cred că ești dispus a-l integra regnului uman”. Nu-l pot socoti om, dar animal fiind cu atari trăsături, am fost în măsură a-l iubi mai mult decît pe cei mai mulți oameni...

Durerea, în instanța justițiară a conștiinței: uneori ți se pare prea mare, alteori prea mică. Vai de ultima ipostază!

Orice durere dibuie granița fantasmatică dintre posibil și imposibil. Ea tinde a suprîmă ierarhiile dintre tine și aproapele tău, dar și cele, extrem de severe, dintre tine și tine.

Durerea. O călăuză în bezna morală, în stare a te scoate la liman. Cu condiția de a nu o împiedica prin pretenții deviate.

Cine pe cine părăsește cînd pierdem o ființă dragă? Ea pe noi sau noi pe ea? În egală măsură, înaintăm în direcții opuse. Nu afirmă oare Simone Weil că dragostea e depărtare? Marea dragoste se autentifică prin fatalitatea depărtării.

Să nu pierdem din vedere faptul că moartea unei ființe iubite e implicat o secvență a propriei noastre morți, care se însinuează în țesătura vieții spre a ne oferi, asemenea tragediilor grecești, experiența milei și a groazei.

„Cel ce-și aduce aminte de Dumnezeu învață să nu uite pe nimeni” (Monseniorul Ghika).

Două primejdii pasc amintirile: fie de-a dispărea în uitare (final nobil), fie de-a descinde în materia ordinară a memoriei, declasîndu-se.

Oare viața n-are un preț maxim tocmai prin promisiunile sale care nu se împlinesc?

Rînduri care așteaptă să fie așternute sub licărul fast al stelei *lor*, în momentul generozității acesteia. Dacă pierzi momentul în cauză, rezultatul n-ar putea fi decît ingrat.

„Peste tot s-a vorbit mult de declinul credinței religioase; mult mai puțin s-a observat declinul sensibilității religioase. În epoca modernă, problema nu e atît incapacitatea de a crede despre Dumnezeu și oameni anumite lucruri pe care strămoșii noștri le credeau, cît incapacitatea de a *simți* ca ei în privința lui Dumnezeu și a omului. O credință în care nu mai crezi este ceva ce, într-o anumită măsură, mai poți înțelege; dar de îndată ce sentimentul religios dispare, cuvintele în care oamenii s-au străduit să-l exprime își pierd înțelesul. Sentimentul religios diferă, e drept, de la țară la țară și de la epocă la epocă, la fel ca și sentimentul poetic; sentimentul diferă chiar dacă doctrina, credința, rămîne aceeași. Dar aceasta este o condiție a *vieții* umane, iar ceea ce mă îngrijorează este moartea. Totodată este posibil ca sentimentul poetic și sentimentele care reprezintă materialul poeziei să dispară de pretutindeni; fapt care poate ar facilita aceeași unificare a lumii pe care unii o consideră de dorit ca un scop în sine” (T. S. Eliot).

O ipoteză: dinozaurii ar fi dispărut din pricina șobolanilor care ar fi consumat sistematic ouăle lor. Halucinantă prolificitate a șobolanilor: o singură pereche a speciei poate da naștere, într-un singur an, la nu mai puțin de opt mii de odrasle.

Mă oprește, pe „ulița mare” a Cărbuneștilor, un bărbat între două vârste, cu un obraz de-o culoare bălînd înspre vînt și cu o vorbă butucănoasă: „Spuneți-mi, Eminescu a fost mai mare poet sau filosof?”. Eminescu n-a fost filosof ca atare, deși se poate considera că poezia lui are o filosofie implicată. „Ba a fost, cum să nu, a fost un mare filosof”. Așa credeți? „A fost un filosof marxist și asta nu le convine unor oameni de azi”. Bine măcar că nu-l declarați marxist-leninist...

Curată ființă mitologică. Cel mai straniu animal de pe pămînt e socotit armadillo, care trăiește în Paraguay. El are bot de șoarece, urechi de iepure, carapace de broască țestoasă și coadă de cangur.

Scrie mai nou Liviu C.: „Cioran a practicat poezia exagerării bine controlate, eu pe a sincerității oarecum stilizate”. Așadar să tîlmăcim: Cioran a fost exagerat și sincerc, pe cînd d-sa...

20 august 2015. Am întîlnit azi-dimineață, pe o străduță a Cărbuneștilor, un cățel cu un aspect jalnic de tot. Scheletic, abia mișcînd lăbuțele tremurînde, după toate aparențele candidat la un sfîrșit grabnic din pricina foamei. Dar n-am cum să-l ajut, n-am cum. Întors acasă unde mai am șapte cîini, nu-mi tîhnește nici mîncarea. Ce-aș putea face, Doamne? Întreaga zi simt asupra-mi o umbră a păcatului. Mă simt vinovat într-un chip ce contrazice rațiunea. Deci cu atît mai vinovat.

A. E.: „Cîinii și pisicile, păsările de curte văd că au devenit proxima ta societate. E de plîns sau de ris? ”. Nu-mi dau seama. Tu ce zici? „Eu cred că, în inconturnabilul real, amîndouă”.

„Limita fiecărei dureri este o durere și mai mare” (Cioran).

Mă întrebă o tînră „dacă sentimentele au vîrstă”. Rămîn cîteva clipe în suspans, apoi încerc un răspuns. Ar fi dezolant dacă sentimentele, aceste esențe ale ființei lăuntrice, s-ar schimba odată cu evoluția ființei corporale. Ele ne țin oarecum în frîu, ne confirmă unicitatea. Poate varia obiectul, nu natura lor. Am impresia că ar fi cu putință o similitudine. Ascult în răstimpuri aceleași melodii care-mi plac și pentru faptul că mă transpun în momentele anterioare, unele îndepărtate, cînd le-am mai auzit. Timpul se comprimă, îngăduindu-mi a întrezări o coerență între ceea ce am fost și ceea ce sînt. N-am putea oare socoti sentimentele un soi de melos al sufletului care se regăsește cînd clapele acestuia sînt periodic atinse?

Locul cel mai uscat din lume este considerat orașul Calama, situat în nordul statului Chile, în apropierea deșertului Atacama. Aici nu s-a semnalat de-a lungul istoriei nici măcar o singură ploaie.

A nu ști, preludiul ravisant pentru a ști.

Poezia și realul își potentează mutual misterul. Dacă realul n-ar avea mister, ar fi existat oare ficțiunea poetică?

Întregul e sacral dintru început. Detaliile se pot sacraliza treptat.

„O maimuțică macac din New Delhi, India, a găsit zilele trecute un cățeluș abandonat, scheunînd singur pe străzi. Milostivă, l-a adoptat imediat. Oamenii au bombardat-o cu poze, urmărindu-i fiecare mișcare. Așa au surprins-o punînd pe fugă un ditamai dulăul, dîndu-i de mîncare lapte puului ei și sărînd din copac în copac, cu odrasla la piept. Imaginile au făcut înconjurul planetei, iar maimuțica a fost poreclită rapid «cea mai bună mamă din lume»” (Click, 2016).

19 august 2015. Neverosimilă zi autumnală, în această lună pînă mai ieri caniculară. La o margine a pădurii, vîntul amestecă frunze uscate și bucăți de ziar, care astfel își dau întîlnire sub semnul efemerului. Cu toate acestea fiecare element are alibiul său de eternitate. În primul caz oferit de natura maternă, în al doilea de vorba scrisă menită „a rămîne”.

Mi se confesează G. A.: „Asemenea acelor primi aviatori care, spre a-și pune în funcțiune rudimentara mașină de zbor, începeau prin a alerga cu ea pe sol, eu unul am deseori nevoie, spre a mă transpune într-o stare propice scrisului, de un stimulent reprezentat de un text străin, fie și de unul care îmi displace”. Ai în vedere doar proza pe care o scrii sau și poezia? „Vorbeam de proză. Poezia izbutește doar cînd e o decolare imediată, fără «ajutor»”.

„Nu cred să fi existat vreodată o femeie adevărată care să fi spus – în viața reală ori în literatură – tot ce se petrece în sufletul ei. Numai bărbaiii spun tot femeii iubite, confidenților, cititorilor, lumii întregi. Sînt și femei care, pînă la un punct, dar numai pînă la un punct, se destăinuiesc, dar acele femei nu fac parte din cele mai feminine – și destăinuire lor nu aduce o lumină apreciazabilă asupra sufletului femeiesc” (G. Ibrăileanu).

Cînd aveam trei-patru ani, o mare bucurie a mea era să privesc, cu ochi dilatați de uimire, avioanele care treceau deasupra copacilor înalți din curte. Jubilam atunci cînd unul dintre ele zbură jos, îngăduindu-mi să-l văd mai de aproape. Mă îmbăta speranța că îmi va fi dat să văd în chipul acesta un avion „și mai de aproape”. Nu-mi trecea prin cap gîndul că avioanele aterizează și că, pe un aerodrom, aș fi putut chiar să le ating cu mîna ori – de ce nu? – să urc într-unul din ele. Închis în extazul momentului, îl savuram deplin. Oare nu stau lucrurile cam la fel în stările emoționale ale celorlalte vârste? Nu te simți identic suspendat în mirajul momentului, în candoarea relativității sale? Nu contează realul, ci puțința de-a decupa din materia sa fantasma irezistibilă.

Copilăria întîrziată, deznădăjduită, care se ascunde în gafele noastre, în inevitabilul lor burlesc.

„Amintirea cuprinde o imagine a ființei, nu numai ca formă, ci și ca atestare a ființării ei” (Monseniorul Ghika).

La pierderea unei ființe dragi, nu stai singur în fața lui Dumnezeu, ci alături de acea ființă care dobîndește rolul de Înger păzitor al tău.

Cine pe cine părăsește cînd pierdem o ființă dragă? Ea pe noi sau noi pe ea? În egală măsură, înaintăm în direcții opuse. Nu afirmă oare Simone Weil că dragostea e depărtare? Marea dragoste se autentifică prin fatalitatea depărtării.

Nicolae Oprea

Foto: Liviu Ioan Stoiciu

Aventura conștiinței – preluând sintagma expresivă a autorului din *Viața ca o pradă* – jalonează discret traseul unui destin literar de excepție și dă seamă despre obsesiile unui spirit însetat de absolutul cunoașterii. Deși era greu abordabil, Marin Preda nu se sustrăgea dialogului, atunci când întrebările erau incitante. Oriunde s-ar fi aflat, în fața microfonului sau a cititorilor din București, Craiova sau Pitești (în *Argeș*, nr 10/1973 apare un interviu nesemnat: *Un dialog la Pitești cu Marin Preda*)...

eseu

Marin Preda și literatura non-ficțională

Pe drumul sinuos către realizarea ediției integrale a operei lui Marin Preda, începutul datează din 1987, când sunt recuperate *Scrierile de tinerețe* rămase în ziare și reviste – ediție alcătuită de un filolog improvizat, Ion Cristoiu -, împreună cu prozele scurte din volumul de debut din 1948, *Întâlnirea din Pământuri*. Din volumele de restituire publicate după moartea scriitorului rezultă că Marin Preda, chiar dacă nu poate fi considerat un scriitor polivalent (a scris un singur poem, iar teatrul l-a cultivat sporadic), a apelat și la formele de exprimare de la frontiera literaturii: reportajul și interviul, corespondența și jurnalul intim. Ipostaza de epistolier este evidențiată prin al doilea volum recuperat – în postumitate târzie, în 2001 – *Scrisori către Aurora*, reunind o serie de epistole (fără răspunsul destinatarului) expediate fostei sale soții, poeta Aurora Cornu, stabilită între timp la Paris. Intervalul de timp acoperit de confesiunile epistolare este relativ scurt (1954-1958), dar ilustrează o perioadă extrem de importantă, atât pentru destinul prozatorului (care definitivează acum și editează *Moromeții*, I), cât și pentru destinele literaturii române care încearcă să evadeze dintre chingile proletcultismului.

Cu întârziere cel puțin bizară, în 2004, Eugen Simion îngrijește prima ediție din *Jurnal intim* (la care anexează *Carnete de atelier*), confiscat de Securitate în momentul morții subite a scriitorului; jurnal ținut, cu mari întreruperi între 1958 și 1967. Însemnările lui Preda constituie un jurnal de criză sau, mai precis, un jurnal al surmontării crizei cu dublă cauză: boala psihică și iubirea conjugală ratată. Desigur, autorul *Moromeților* n-a avut vocația de diarist a unor cultivatori împătimiti ai speciei precum Radu Petrescu, Ion D. Sîrbu sau Mircea Zăciu. Dar a apelat la notația diurnă care reflectă prezentul istoric ca modalitate proximală de a depăși existența cotidiană prin conceperea operei de ficțiune semnificativă. Deloc întâmplător, directorul editurii-fanion a U.S.R. din timpul comunist a promovat consecvent creația Școlii de la Târgoviște, prozatorii care reabilitează condiția jurnalului ca literatură a fragmentului. Mircea Horia Simionescu, Radu Petrescu, Costache Olăreanu, Tudor Țopa și Al. George au publicat majoritatea cărților la Editura Cartea Românească. Mare parte din materia *Jurnalului intim* al lui Preda provine de la redactorul șef al acestei edituri, Cornel Popescu, cel care consimte (ciudat lucru) să fie donat Academiei doar după moartea sa.

În anul de răscruce, 1989, același subaltern modest al prozatorului publică, împreună cu Victor Crăciun, o culegere masivă, dar imperfectă, a publicisticii sale, *Creație și morală*. Nerespectând cronologia scrierilor recuperate, după normativele filologice, îngrijitorii ediției împart materia celor 600 de pagini în trei mari secțiuni tematice: *Viața și literatură*, *Individul și istoria*, și *Aventura conștiinței*.

Că autorul *Moromeților* a fost și un publicist valoros nu mai era nevoie de demonstrat. Proba irecuzabilă fusese dată de *Imposibila întoarcere*, carte născută sub auspiciile rubricii permanente din *Lucașfăruș* anilor '70: *În fiecare săptămână Marin Preda răspunde la o întrebare* (un merit revenindu-i și iscitorului Adrian Păunescu). Mai târziu, fascinantul Bildungsroman *Viața ca o pradă* vine să cimenteze atare impresie. Trebuia marcat, însă, momentul începutului publicistic și, din păcate, "îngrijitorii" ediției nu se achită de această elementară îndatorire. Într-o prefață cam confuză și tern compilativă, Victor Crăciun consideră "debut" publicistic – chiar dacă înghilmetat – însemnarea ocazională de pe coperta volumului de poezii publicat de Sergiu Filaret fără acordul cenzurii antonesciene. "A doua manifestare publicistică" ar fi – după

afirmația din prefață – "interviul" *Despre un viitor roman al lui Marin Preda* (care nu e defel un interviu, ci un fastidios articol alcătuit pe temeul unei discuții cu prozatorul, publicat, spre știința editorilor, în *Flacăra*, nr. 42/1948, pp. 10-11, la rubrica "Ce ne aduce șantierul literar?" și semnat Anton Strihan). Procedura incorectă a gazetarului respectiv va fi demascată de prozator în *Viața ca o pradă*, dar am voga bănuială că proiectul de roman care deschide capitolul *Aventura conștiinței* – adresat în 1948 lui Eugen Jebeleanu – stă la baza articolului însăilat de freneticul reporter (bănuială iscată de câteva similitudini de conținut și întărită de faptul că *Argumentul* noului "Săptămânal de Artă și Cultură al Uniunii Sindicatelor de Artiști, Scriitori și Ziariști" era scris de Eugen Jebeleanu). Deși recuzată de Marin Preda "manifestarea" aceasta ar reprezenta prima ieșire în arenă a publicistului *in spe*, fiindcă mai departe prefațatorul, amnezic, întrerupe șirul ideilor, nemaiaștinând cea de-a treia contribuție publicistică care să fie cea "propriu-zisă". Poate să fie articolul *O problemă de etică* (1956) sau, mai degrabă, interviul din 22 martie 1956, apărut în *Gazeta literară* (*Scriitorii își iubesc cu patimă meseria*).

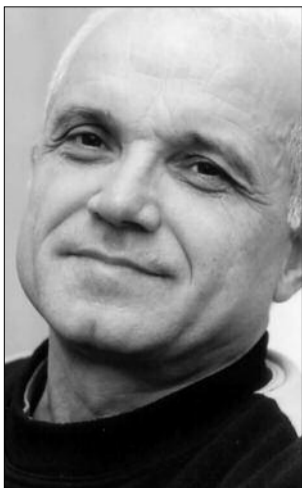
În *Creație și morală* apare în relief implicarea responsabilă a marelui prozator în vârtoarea fenomenului publicistic postbelic. Problematika vieții și a literaturii îi incită conștiința, determinându-l să participe adesea la dezbateri tele- și radio-difuzate, să răspundă la anchetele periodice, să ia cuvântul la conferințele scriitorilor, să polemizeze cu adepții dogmatici ai „realismului socialist”. Exemplare, în sensul din urmă, sunt *Despre generalități și utilitatea lor* și *Despre generalități. Urmare și sfârșit*, în care combate, argumentat, ideile proletcultistului Valeriu Em. Galan ce „întrețin dogmatismul”. De prin 1956, Marin Preda colaborează frecvent, cu pauzele impuse de creația românească, la *Viața Românească*, *Gazeta/România literară*, *Contemporanul*, *Lucașfăruș*, *Scânteia tineretului*, *Munca* și, cu totul ocazional, la *Satul socialist*, *Viața militară* sau *Tribuna școlii*. Cele mai multe intervenții recuperate în culegerea din '89 sunt rodul rubricilor permanente din revista *Lucașfăruș* anului 1970 și *Scânteia tineretului* – din 1963. Deși chestionarul permanent din *Lucașfăruș*, *În fiecare săptămână...* a condus la coagularea *Imposibilei întoarceri*, se vede să unele din răspunsuri (circa 15) n-au corespuns exigenței prozatorului la ora alcătuirii cărții ori au fost respinse de cenzură. În cazul rubricii din ziarul tineretului, *Să discutăm despre tinerețe, educație, răspunderi* – subiectele abordate par să fi trezit interesul prin epica lor, ca mod de îmbogățire a experienței de viață, dar și ca posibilitate de exprimare a moralistului de stirpe aleasă. Dezbătând cu aplomb cazuri de devotament orb (*Despre devotament*, I-IV), creatorul *Moromeților* sancționează „inerția în gândire și în comportare”, dar n-o face didactic-moralizator, ci procedează ca un scriitor convins de forța educativă a literaturii contrare din faptul existențial. „Vom încerca să le dăm o formă literară – mărturisirea, expunând cazurile – fără a adăuga însă, bineînțeles, nimic de la noi”. Dealtfel, capitolul *Individul și istoria* cuprinde multe alte povestiri în stilul predist inimitabil, căci reportajele sale au, realmente, un nucleu narativ, o „pățanie” din care se extrage teza morală. Este cazul *Achiziției*, cu o introducere sfâtos-rapsodică în subiect ("Cică era odată un bătrân folclorist...") sau al prozei în eboșă *Două pățanii ale unui intelectual idealist*. Acestea și altele (*Ordinul de atac*, *Dacă aș fi judecător*, *Compromisul cu lucrurile*, *Și? Mai departe? Nu-i destul!*) reprezintă exerciții de digitație ale romancierului în vederea creațiilor ample de ficțiune. Situate pe liziera reportajului, ele se

aseamă întrucâtva cu alte povestiri realist-veriste (*Situațiile președintelui* sau *Aglomerări*) care au privilegiul de a fi fost incluse de autor în sumarul edițiilor mai noi ale *Întâlnirii din pământuri*.

Partea de rezistență a volumului e reprezentată de secțiunea *Aventura conștiinței* care însumează majoritatea interviurilor acordate de scriitor între anii 1956-1980. Cele vreo 300 de pagini de dialoguri, „confesiuni sonore” și consemnări ale întâlnirilor cu cititorii ar fi putut alcătui, numai ele, o *carte vorbită* omogenă. Oricum, *Aventura conștiinței* – preluând sintagma expresivă a autorului din *Viața ca o pradă* – jalonează discret traseul unui destin literar de excepție și dă seamă despre obsesiile unui spirit însetat de absolutul cunoașterii. Deși era greu abordabil, Marin Preda nu se sustrăgea dialogului, atunci când întrebările erau incitante. Oriunde s-ar fi aflat, în fața microfonului sau a cititorilor din București, Craiova sau Pitești (în *Argeș*, nr 10/1973 apare un interviu nesemnat: *Un dialog la Pitești cu Marin Preda*), din Bacău, Huși sau Vaslui, autorul *Convorbirilor* din 1973 provocate (și semnate) de Florin Mugar își respectă auditoriul (nu doar virtual), revendicându-și condiția de artist-cetățean confiscat de problemele secolului XX. Dacă la începuturi nu se arăta prea dispus să se confeseze („nu cred că e acum timpul de confesiuni”), la maturitate are revelația „predispoziției la confesiune”, pătruns de rostul mărturisirilor literare în elucidarea dilemelor unei biografii ce se confundă cu istoria epocii sale. „Nimeni nu poate să știe dacă așa-zisa vârstă a memoriilor ne va găsi neapărat în deplină forță creatoare și în deplină luciditate” – avea să declare cu trei ani înaintea sfârșitului pretimpuriu.

Elementul de coeziune al confesiunilor dirijate din *Aventura conștiinței* îl constituie tema *creației*. Interpelat la tot pasul cu indiscretele întrebări *cum și ce scrie*, prozatorul purcede la o veritabilă (auto)inițiere în secretele „de laborator”. Avansând ideea responsabilității scriitorului față de propria înzestrare (într-o formulă memorabilă: *un scriitor să-și cultive talentul până la transcendență, adică până la depășirea de sine...*), tânărul Preda atrage atenția asupra trudei stăruitoare care precede „iluminarea” demiurgică: „Dacă gândul trebuie să scrie este însoțit de credința cutremurată că, dacă nu scriu, nu am rost pe lume, inspirația vine mai curând decât dacă am aștepta-o nepăsători și între timp ne-am petrece viața în chefuri”. Din unghiul lui Preda, creatorul trebuie să pregătească „starea de grație” pentru a determina coagularea ideii artistice. El e obligat să „stea la pândă” spre a nu-și trăda menirea creatoare: „Mie nu starea de grație îmi lipsește, ci un sentiment foarte acut și nimicitor, că nu am destule fapte de viață, mai exact că aceste fapte de viață refuză să se coaguleze într-o idee artistică. Știi multe, dar nu se încheagă nimic. Ca și în natură, această închegare se produce sub imperiul inspirației. Într-o zi, chiar înainte de a te scula din somn, conștiința îți șoptește cum trebuie să se petreacă lucrurile”. Ceea ce decide treptele elaborării operei, va recunoaște mai târziu autorul *Celui mai iubit dintre pământeni*, este *presiunea inspirației*: „Forța de muncă a unui scriitor este declanșată de această presiune a inspirației pe care el, având ceva de spus, trebuie să o urmeze, pentru că ea s-ar putea să nu mai revină”. Dar împlinirea actului creator nu ar fi posibilă în absența bucuriei de a scrie, cum mărturisise în 1978: „Un singur lucru îți spun fără jenă: în timpul scrisului mă simt foarte bine, simt că trăiesc. Restul n-are mare importanță”. Altfel spus: „... dacă dragoste nu e (recte, patima scrisului), nimic nu e!...”

Liviu Ioan Stoiciu

Mai există azi Societatea Scriitorilor Români înfiiințată în 1990?

Am descoperit într-un plic mare (pe care scrie „Cenzurat”) un text dactilografiat datat 25 iulie 1993, scris pentru rubrica mea (intitulată „Dictatura personală”) din revista săptămânală *Luceafărul* condusă de Laurențiu Ulici. Habar nu am ce s-a ales de soarta acestui text, dacă a apărut până la urmă (eventual, în vreo altă publicație), probabil a rămas inedit, cum au rămas atâtea alte texte ale mele cenzurate, de pildă, la ziarul lui Ion Rațiu, „Cotidianul” de atunci (unde eram colaborator extern și în care publicam săptămânal trei-patru texte, de regulă), nu mă impresiona deloc nici în 1993 cenzura „colegială”; nu-mi era publicat un text, atâta pagubă, îl puneam în sertar și gata, îl îngropam acolo. Nu-mi pot imagina c-o să-mi fac vreodată ordine în arhiva mea, să pun cap la cap maldărele de manuscrise. Aș ocupa un mic raft dacă mi-aș publica publicistica „postrevoluționară” în cărți ... Mi-a atras atenția acest text al meu cenzurat din 1993, care face caz de... Societatea Scriitorilor Români (SSR) înființată în 1990, de care uitasem. Oare ce mai face această Societate a Scriitorilor Români, de care Cezar Ivănescu (o vreme, președintele ei) susținea că avea 900 de membri? Mai există? În condițiile de azi, când actuala conducere a Uniunii Scriitorilor din România-USR (acuzată că nu e înregistrată în „registru național ONG” al Ministerului Justiției, deși statutul ei e validat la tribunal și alegerile s-au făcut conform lui) e contestată în instanță de un grup de scriitori, am luat seama că însăși USR, nu numai conducerea ei, a mai fost contestată după Revoluție — am acum exemplul SSR din 1990 (a nu se confunda cu SSR istorică, moștenită de USR). Redau întocmai textul meu din 1993:

Se întinde greața colaboraționismului

Ai crede că e o stare spontană, naturală, dar nu e. Nu e nici o „punere în perspectivă”. Nu, la mijloc e pur și simplu o abilitate de a se dezvolta dintr-un sistem neviu — cine să se dezvolte? Ea, *contrapondere*! În linie dialectică: o contrapondere la Uniunea Scriitorilor din România (USR), o pereche de pol invers, Societatea Scriitorilor Români (SSR), postrevoluționară. Ce e SSR epigonă? Nu e exclus să fie și o afacere a Puterii postcomuniste, o SSR inventată să concureze, să compromită autoritatea USR (aflată în Opoziție). Personal, când am aflat de înființarea SSR nu am reacționat: în noua democrație originală trebuie să respecti orice opțiune — rămânând a fi un lucru foarte mare înregistrarea scriitorului la o „uniune” sau „societate” sau „ligă” sau „asociație”, în care să se recunoască prin trecutul său vinovat sau prin aspirațiile sale nevinovate, „viitoare”...

Sigur, „Societatea Scriitorilor Români” (lista membrilor săi, „lista neagră” publicată cândva în *Totuși iubirea*, scotea în evidență, flagrant, „cealaltă parte” a literaturii române, îndeosebi a „colaboraționistilor roșii”, în frunte cu Adrian Păunescu și Corneliu Vadim Tudor) a rămas o formă fără fond, în așteptare, eșuată inițial în nimicnicia feței sale nevăzute, neculpabilizate, am crezut — până anul acesta, când a fost reactivată... Când a intrat și ea, SSR adică, în regula agresivei reabilitări a comuniștilor — reformarea fiecărui scriitor colaboraționist, după alegerile

din toamna anului trecut, luând proporții caricaturale, fiecare din ei vizând funcții și recunoașteri publice! Mulți-puțini din ei, duplicitari, primind după Revoluție chiar premii ale Uniunii Scriitorilor...

SSR-ști înconjurați ca atare de Puterea „reformării comunismului” FDSN-PDSR-ristă (și a aliaților săi parlamentari PRM, PSM, PUNR, PDAR). Că nu degeaba în Parlament cultura română a fost dată, după ultimele alegeri „libere”, pe mâinile unor foști ceaușiști — cu complicitatea naivei Opoziții? Opoziție parlamentară ce se dezvinovățește că nu a avut de ales, „minoritară” fiind, păcălită de propria lipsă de clarviziune, din păcate... Comisiile de cultură din Camera Deputaților și Senat, conduse de PRM (Eugen Barbu, vicepreședinte) și PSM (Adrian Păunescu, președinte) având să-și impună oamenii, alături de PDSR-ști! Să și-i impună prin Ministerul Culturii în întreaga țară — o turmă de „culturnici și aparatnici” ce se regăsește, vai, în „alternativa Societatea Scriitorilor Români” (alternativă la Uniunea Scriitorilor din România — ce tristețe!): de la „nevinovatul” Ion Țugui la „vinovatul” Ion Gheorghe, de la Mircea Tomuș la Anghel Dumbrăveanu, de la George Alboiu la Serafim Duicu, de la Ion Roșu la Ion Văduva Poenaru! Neuitând de membrii FDSN-PDSR, PRM, PSM, PUNR, PDAR, de la Ștefan Cazimir la Petre Sălcudeanu, de la Paul Anghel la Ovidiu (Bibere) Genaru, de la Ion Coja la Viorel Sălăgean. Sau scriitori de toată mâna ce semnează regulat în publicațiile *România Mare*, *Europa*, *Națiunea*, *Românul*, *Socialistul*, *Dimineața*, *Vremea* sau *Libertatea*, *Azi* sau *Literatorul* — cu toții regăsindu-se în rândurile SSR. Las la o parte „basarabeni”, victime ale politicii literaturii române și a slăbiciunii lor omenești, în general, sau pe un Cezar Ivănescu! Plus Paul Everac, președintele TVR, plus Dinu Săraru sau Fănuș Neagu și toată turma cea vestită a „apoliticilor” (pro-Putere) cu funcții milionare în literatura română... Și toți foștii activiști comuniști-securiști „săptămâniști” și „luceferiști” ceaușiști (Mihai Ungheanu, N. Dan Frunteletă, Dan Claudiu Tănăsescu — care tocmai a reluat tipărirea *Săptămânii*, Vasile Băran sau Mircea Micu), nefaști — toți se regăsesc, întâmplător, în litera și spiritul SSR: care, cum spuneam, a rămas o formă fără fond până... Până ce „restaurația comuniștilor” a luat avânt nebun, cu adevărat, după ce au venit la putere forțele „purificatoare” ale FSN-PDSR, nucleul dur — din primăvara acestui an, Societatea Scriitorilor Români reinviind din proprie cenușă, pregătită să stea la pândă și să pună pumnul în gură Uniunii Scriitorilor și membrilor săi care nu agreează Puterea lui Ion Iliescu și alor lui. Urmarea?

Imediat ce a fost anunțată oficial constituirea unui Sindicat al Publicațiilor Culturale (al scriitorilor din „tabăra” USR, cu publicații neînchinat Puterii, critice la adresa politicii reformat-comuniste de la noi, editate de USR, de Ministerul Culturii sau de instituții particulare), imediat a fost anunțată public apariția unui contrasindicat, sindicatul SSR! Sindicat al „economiei de piață”, care cere să nu fie „subvenționate de la stat” publicațiile ce atacă Puterea și care fac... „politică”. Atenție, un Sindicat al SSR „depolitizat” cică, al scriitorilor colaboraționiști — șef fiind ales Cornel Brahaș, fost magazioner la USR până la Revoluție, ajuns șef de partid (la PUNR)! Halal depolitizare. E culmea, scriitorul-politician Cornel Brahaș a declarat acum că: *din agonia USR s-a născut SSR!*

Textul acesta al meu din 1993 se încheie cu „Voi reveni”... N-am cum să caut urmarea. Nu-

Poemul de colecție

Octavian Doclin

Pășunile verzi

Lui O. D.

Stau pe bordură. Îmi sunt
tălpile picioarelor amortite. Nu le
mai simt nici dacă le pocnești
cu ciocanul pneumatic, vorba
aceea. Așisderea mîinile. Doctorii,
adică medicii, spun că din cauza
zahărului prea mult din sînge.
A glicemiei adică, a diabetului,
a pancreasului, naiba mai știe.
Eu cred că din cauza drogului
preferat pentru plecarea în Subterană.
Trag cu ochiul la sticla
de la piciorul drept, așezată în
diagonală, gata-gata să cadă.
O, nu, Doamne, nu-mi fă
una ca asta. Omoară-mă și apoi
cheamă-mă la tine, dar nu-mi
fă asta. Prin fața mea trece
omenirea grăbită. Rămîn
stupefiat. În viața mea
nu am văzut atîtea românce
cu cururi prea late. Ce binecuvîntare.
Să fi fost oare orb pînă la
această vîrstă a zarurilor? șase
ori șase. Duc mîna la ochi
Poet român: aminteste-ți pășunile verzi
și cărările Subteranei tale.

Reșița, 7 septembrie 2016

**Pe internet
am descoperit
mirat că mai
există... o SSR:
Societatea
Scriitorilor
Români avînd
Consiliul
Director
format din
George Ursa -
președinte,
Florin
Grigoriu -
prim vice-
președinte,
Marietta
Matei - vice-
președinte,
Florica Jonea -
vice-
președinte,
Zenovia
Zamfir -
membru. N-am
idee cine sunt
acești
„scriitori” care
conduc SSR și
mă crucesc, au
o revistă
(Revista
Română de
Versuri și
Proză; chiar
acesta e titlul,
Redactor șef
este poetul și
filozoful
George Ursa;
„revista” apare
din 1996...**

mi mai amintesc, totodată, nimic de evoluția SSR și cu atât mai puțin a acestui Sindicat al SSR, vor fi murit pre limba lor. Am găsit pe internet o declarație a lui Cezar Ivănescu din 2005 (când a candidat la președinția USR și a câștigat Nicolae Manolescu; atunci Cezar Ivănescu a propus „ca Uniunea Scriitorilor din România să-și reia vechea denumire de Societatea Scriitorilor Români”): *Am fost obligat să contest USR și să reîntemeiez Societatea Scriitorilor Români... În zilele de 13, 14 și 15 iunie 1990, în timp ce pregăteam cu colegii din SSR o adunare generală, asupra Bucureștiului s-a abătut valul de barbarie al mineriadei ucigașe dirijate de un Președinte în funcție, Ion Iliescu, și un Guvern, condus de Petre Roman. În sediul SSR, în blocul de peste drum de restaurantul „Grădinița” din bd. Magheru, eu și cinci mai tineri colegi, plus soția însărcinată a unuia dintre ei, am fost bătuți cu sălbăticie timp de două ore și jumătate de treizeci de mineri conduși de un securist cu cămașă albă și cravată. Îmbolnăvirea mea — eram Președinte al SSR — și apoi moartea misterioasă a vicepreședintelui SSR, Victor Eduard Gugui au înghețat practic activitatea SSR, care avea la acea oră 900 de membri... Repet întrebarea: mai există azi SSR? Pe internet am descoperit mirat că mai există... o SSR: Societatea Scriitorilor Români avînd Consiliul Director format din George Ursa - președinte, Florin Grigoriu - prim vicepreședinte, Marietta Matei - vicepreședinte, Florica Jonea - vicepreședinte, Zenovia Zamfir - membru. N-am idee cine sunt acești „scriitori” care conduc SSR și mă crucesc, au o revistă (Revista Română de Versuri și Proză; chiar acesta e titlul, Redactor șef este poetul și filozoful George Ursa; „revista” apare din 1996... neîntrerupt), un cenacu al ei, „Mircea Eliade” (Ședințele de cenacu se desfășoară în ultima zi de marți a fiecărei luni... între orele 14-16, la etajul 3, sala Dalles, accesând intrarea unde este Anticariatul, se anunță) și o editură (Editura Societatea Scriitorilor Români) — or fi avînd și drepturi patrimoniale, legate de istorica SSR? N-are nimeni timp și chef să răscolească, să vadă în ce ape se scaldă această SSR, evident amatoristică.*

24 octombrie 2016. BV

litere

Valentin Predescu

Dizgrații vechi și noi

ABIA

Abia aștept s'ajung bătrânul
din poarta casei părintești
să văd cum iarba-ntoarce fânul
în țepii furcii bătrânești

și cum înalță mama, tata
claia de ani peste copilul lor
și cum ne adunam în vatra
celor ce vin când alții mor...

Abia de-a-ncăruntit lucerna
și coasele cu toate-n haită șuierând
s'-alunge zilele și bezna
în viitorul gând, și peste altu' gând
destinul să-mi cuprindă glezna
s'-aștept să fiu ca firul ierbii
de plăpând.

CIREȘAR

Mi-e milă de cireșul necules
ca de un bard uitat în necitare.
Că nu-i cireș bătrân să-și fie ales
un rod uitat pierit în veșnicire.

Așa doar ce-aș dori să fiu alesul
în strai de mândru cireșar
să fiu eu primul cel culesul
de care fruct să n-am habar.

Că de va fi să fiu o rădăcină
până la poama sus din ram
să nu culeg cireșa plină
de trupul de cireș amar.

Și cum eu nu mă văd pe o tarabă
sunt doar cireșul necules în rimă
albă.

PISICA

Cu pași ușor ca de mătase
pe pieptul meu vine pisica.
Puterea ei în cifra șase
așează ordinea întru nimica.

Pisica-i cipul casei, moda, rasa
măcar sonetul ăsta să-i dedic -
ea naște între om și-ntră puric
un echilibru magic - și e masa

de dialog între ce ai și n-ai nimic.

O ordine felină-n toată casa
cum pui un vers la cap cu altu' vers
și-n casa toată, ea, aleasa,
cum parc'-o vezi că e mireasa
ce spiritul din tine a ales.

LAVANDĂ

Când începi să miroși a lavandă
lumea toată e numai fiori
și casa ta e-o mare livadă
în care uiți ușor să mai mori.

Și frigul din tine dispăre deodată
și-n lume e numai surâs și amor
câini și pisici se mușcă, se joacă
și oamenii trâmbiță din oase
ușor.

Când vor cădea în frunze pomii
și toată lavanda acoperă lumea
tu tot mai miroși pământul, țărâna
și cazi răstignit pe uscatele fiori.

E timpul de mijloc al vieții
să-ți cauți sămânța pierdută-n orori.

Și iar și iară miroși a lavandă târzie
și cerul începe s'-adune nourii nori
mirosuri de lumi labiate

toate umplând străzi și grădini
se clatină parcă și-ncepe să cadă
corola vitală -
și stai și te miri:
miros a lavandă
sau doar a curcumă
și spini?...

ADEVĂRUL AUTIST

Eu sunt fericitul Adevăr
al unei nebunii de neprețuit
sunt silnicitul unei vieți a păcatului eretic -
și ca ereticul ucis cu pumnalul
ereziei unui singur vers înfipt
în măreția de azi a unui timp criminal

sunt neprihănitul jertfelnic al umilinței
între un cer animalic și-un pământ
zăbavnic

și indiferent
unde durerea sângelui e purtată pe aripi
de albine
într-un stup al evoluției finale
în care durerea se zaharisește iar sângele
se face trup de miere

la Judecata de Apoi a înmieririi Mântuirii
Neamului
când cu toții vom primi pe Hristos în
spatele

ușii închisorii Poporului autist
unde în Templul Viitorului cerul zdrobit
al credinței
va suspina în decorul persecuției unui
trecut

de nimeni asumat
unui Trecut al limbajului autist între
copertele

unei Biblii întoarsă
pe dos
cu profeți mincinoși care-au rodit în rupturi
de adevăruri
până ce Dumnezeu creștin, tolerantul, va
legiui

Necredința, Păcatul,
va legiui fiecăruia Harul, Contextul, Textul,
Istoria

Crimei
crima Poporului disperat, și-a Disperatului
de nemântuit.

*
Și nebunia mea întru rostirea Adevărului
când

îmi voi afla pedeapsa
cine va mai licita pentru prețul decăderii
patimei mele
prețul răscumpărării pentru câtă iubire
divină
să mi se pună pe tocător gâtlejul autist.

ARMELE NOASTRE

Voi aveți în mână o armă atroce -
arma destinului vostru pentru a trage
în destinul oricui;
pentru a trage până și-n Dumnezeu.
Cu arma în mână voi știți să ucideți
orice entitate a lucrurilor bune -
să ucideți flori, ape și dealuri
și pe cei din văi și vâgăuni
să-i îngropați sub mizeriile voastre de zi cu
zi.
Așa se perpetuează speța asasinilor din
culpă
din neam în neam, din părinți către fii.

Eu nu v-am dat ADN-ul din mine
spre-a-l pune pe rana belșugurilor voastre
ADN-ul meu arată ca o floare legată de
țevile

armelor voastre.
Armele voastre mă lovesc în punctele
deznădejdei,

Magda Grigore

În numele poemului
(o inimă rubinie)

Aș sta ceasuri întregi în lumina lui
octombrie
mierea ei îmbracă inima în culori -
o inimă rubinie care a înflorit demult
în libertatea tuturor veacurilor de
liniște

care umple clipa de-acum.
Aș sta ceasuri întregi în lumina adâncă
a lui octombrie
sub arțarii roșii-auriu care se aprind
când o mână eternă, netemporală,
aprinde lumina

în templul lui octombrie galben-brun.
Aș sta sub nucii plini de rugină, sub
sălci, sub conifere,
sub mestecenii portocalii, sub paltini
de aramă,
departe de zgomotul lumii, aproape
străină,
în ceasul de odihnă al lui octombrie
cromat.

Aș sta ceasuri întregi să înțeleg
cum se desparte împăcat fructul de
crengi,
cum se desprinde sămânța nevătămată
din fruct
și sămburele cum pleacă de bunăvoie
din învelișul lui.

Să înțeleg frunza cum cade din arbori
și sufletul cum cade din trup.
Aș sta ceasuri întregi să înțeleg culorile
care au fost întotdeauna aici, luminând
în tăcere,
într-un timp dens, de cleștar.

Aș sta în lumina lui octombrie -
lumina singurătății omului
care trebuie să meargă până la capăt.
Să văd, să aud, să simt
cum intră lumina într-o inimă rubinie
înfășurată în păduri de foioase
călătoare
pe colina întâmplării de a fi a lui
octombrie.

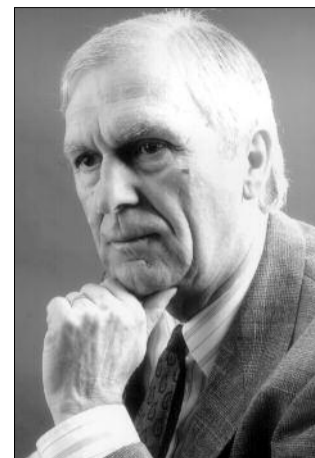
ale speranțelor înecate, în lancea
de aur a Don Quijotismului meu
infinite.

Eu n-am elicoptere pe covorul roșu, n-am
laptopuri,
n-am calculatoare, n-am cu ce vă lovi
în moalele conștiinței, n-am cu ce să
vă-ncânt preaplinurile oarbe.

Eu n-am decât o mină de pix și clapele
anchilozate
ale confiscatei (pe veci) mașini de
scris.

Armele mele sunt inexpugnabile prin
simplul
lor fel de a fi
în timp ce din voi țâșnesc gloanțele
neiubirii
de semeni.

În fața armelor voastre eu n-am să pot muri
decât în Poezie.

DECLARATIE DE DRAGOSTE

(Pentru cafeaua de dimineață)

Te-am iubit ca pe-un petic
de rai, ca pe-o rară minune.
Te-am urât cu iubire, ca un eretic
și te-am visat cât nici nu pot spune.
Te-am cutreierat doar la mine în gând,
te-am inventat, în absență, în mine,
ți-am udat privirea cu lacrimi, plângând,
până-am învățat cum să-mi fie de mult rău
bine.

Dar, crede-mă, nici eu nu știu
de ce, despre ce-a fost odată,
cu timpul viitor al verbelor scriu,
ca un nebun unui luceafăr de fată.
Până și visul imi e cărunț,
și ochii-mi sunt azi răstigniți pe—o mirare.
Ferice de mine că pot să te sunt!
Noroc că-aici este-acum depărtare!
Bine că măcar că-n portret de poem,
în copie perfectă, mai știi să mă ești!
La margini de mine, am plecat să te chem
în tâlcul ultimei minunate povești...

COPILĂRIE LA SENECTUTE

Am început să obosesc de tine.
De mine, ai încetat demult să mori.
În.stupii lumii, plâng iar miere-albine.
O dată, te iubesc de mii de ori!
Doar a plecări în jurul meu miroase.
De-ntind o mână, ating singurătăți.
Poți să iubești și ghimpii de mătase,
dar nu definitiv, nu și-alteedăți!
Privește, trece ploaia spre zăpezi
și trupul meu cu sufletul se ceartă.
Iubirea mea din inimă n-o vezi,
și de-asta, doar Poemul meu te iartă.
La marginea-unei flori, de azi, te-aștept,
cu Cartea dragostei neterminată,
și c-un sărut de lapte, înțelept,
cum nimeni nu te-a așteptat vreodată.
De nu mai știi iubi, te rog să vii,
dacă nu poți, în uitări imense du-te!
E-o fericire-n jocul de copii,
pentru-un îndrăgostit la senectute...

ATÂT DE FIRAVĂ

Ești atât de firavă și de rece,
doar atâta cât cu sufletul să te pot cuprinde.
Ziua de azi într-o altă eră te trece,
dar tot așa de ușor te poate și vinde.
Liberă de timp, să iubești fără legi,
cum umbra își iubește răcorile,
doar în amurg poți deplin să-nțelegi
de ce nu te-am lăsat să-amâni c-un anotimp
florile.

Dincolo de mirosul lor pur și secret,
își schimbă fața, zi de zi, Dumnezeu.
Ascultă-mă, Doamne, îți cere iertare-un
poet,

care poate muri oricând, ca orice derbedeu!
Rogu-te, Doamne, moartea mea mi-o
prescrie

sau comută-mi-o pe viață, atât te implor,
că-alfel aceasta ar fi.ultima mea poezie,
ca un Adio pe care-l arunc în lume când
mor!

Ești atât de firavă fără mine,,
că nu mi-ai ajunge, dacă te-aș respira,
și nici cât acest poem să-și termine
lunecarea pe coapsa fierbinte a ta..

IUBIRE AUTUMNALĂ

Sufletul meu e galben, galben,
ca o frunză brumată de carpen.
Inima mea e aurie-aurie,
ca o frunză rușinată de vie.
Viața mea a gutuie miroase.
Simt iubirea, ca frigul, în oase.
Când îmi sări prin sărut, ca-o lăcustă,
gura-mi arde, ca focul în pustă.

Nici măcar o vecie n-am timp,
de iubirile vechi să mă schimb,
iar din cer nu mi-am luat nici un nor,
să mă-nvețe în lacrimi să mor.
Săptămânile mele duminici nu au.
Spune-mi în sufletul tău cum să stau,
spune-mi ce flori să-ți aduc!
Când în octombrie cântă un cuc,
pot doar cu ochii să te ating,
și cu privirea pot să te ning?
Dă-mă afară, cheamă-mă-n tine,
în sentimente, unde mi-e bine!
Simt gust de toamnă în gând și-n grai.
La fel de bine-i de pleci, de stai.
Aceeși frunză o locuim,
că ne-a fost dată, să o trăim ,
pădurea lumii, veștedă, Doamnă,
dar ne-o ajunge întreaga toamnă?
Nu, nu-mi răspunde, plânge sau taci,
nu stinge luna, când te dezbraci,
că te aștept, ca și când te-aș ruga
să-mi sfințești viața cu viața ta!
Poemul mi-este-o frunză de rai,
cu trup de aer, cu chip bălai.
Sufletul mi-este, pe trup, o rană,
tu pari un înger ascuns sub strană...

SETE ȘI FRIG

(Celei de departe)

Iubita mea cu telefon secret,
ce de-azi numai la dorul meu răspunde,
să ne iubim cu simțul dat încet,
pe apă, pe pământ sau doar pe unde.
De tine, gol e totul împrejur,
de parcă numai pentru mine zboară
și păsările cu neclar contur
ce din înalturi cerul și-l coboară.
Nu-s semne pentru liniște nicicum,
ci doar amenințări că vine-o seară
când gândul și lumina trec în fum,
și asta visul iar mi-l înfioară.
De pretutindeni, vagi iubiri se-aud,
cine-s iubiții, nimeni nu mai știe.
De tine, azi, mi-e sete și mi-e frig,
iar inimii-i e dor de veșnicie .
Iubita mea cu telefon secret,
cu numărul din cifrele impare,
de nu răspunzi din prima, mai repet,
că muntele poate-i plecat la mare...

INCANTAȚII

Numai de tine.mor în neștire,
numai cu ochii tăi astăzi plâng,
precum un clopot de mănăstire,
deloc cu dreptul, doar cu cel stâng.
Mă doare-n gând, când în tine mă vânturi
și de femeile-iubite mă ștergi.
De stele, cerul poți să îl scuturi,
dar niciodată nu o să-l mergi.
Gelos pe ziua care te-arată,
și de poeme îmbătrânit,
las o iubire neterminată,
fără-nceput și fără sfârșit.
Sorb din cafeaua încă fierbinte.
Câștigu-n îngeri azi il declar
la fiscul lumii , că-s un cuminte
iubit, de tine proprietar.
Timp de iubire, te rog, dă-mi, Doamne!
Pune-ți în mine speranța ta
de-a fi, tot anul, numai din toamne,
să pot în frunză a mă-nchina!
Împodobeste-mi casa cu-o lampă,
toarnă-mi doar îngerii dulci în cafea,
și-inima pune-mi-o-n spirtul din crampă,
și ce-o să fie, vom mai vedea!
Fă-mă o rană fără durere,
de care dor să îți fie să mori!
Vis de rezervă, cine mă cere?
Viața. divino, de ce mi-o dori?...

ÎN OCHII TĂI, SOARELE

Am văzut cum în ochii tăi a răsărit soarele,
în zori.

Ești departe, aproape, sau pe unde vei fi,
și te-aștept că pe-o grădină cu flori,
dar dacă ești doar o petală, nu veni, nu veni!
Ascunde-te mai bine dincolo de urmă,
unde te pot vedea decât c-un picior.
Ploaia îmi pare un șir sau o turmă
de nori ce de fericire azi mor.
Pe-o cruce de gând răstignită, tu zaci.
Ochii mei încearcă din lumi să te -adune.
Ca să mori în cuvinte și-n lacrimă, taci,
dar să știi că, așa cum a răsărit,
soarele în ochii tăi va apune...

ALBAȘTRI, NEGRI SAU VERZI

N-ai așteptat să te dor, să te sunt,
ai fugit ca un cuțit dintr-o teacă,
speriată de sufletul meu prea cărunț,
așa cum doar în amurguri se pleacă.
Ai schimbat sentimentele ca pe niște
costume,
din întâmplare sau dintr-un nevinovat joc.
Iubirea mea e deja-ntre cele postume,
dar eu doar pe tine te voi pune la loc.
Și n-am apucat să te-nvăț cum să miroși o
floare,
fără ca mireasma-ncet să i-o dori.
N-ai apucat să știi cum se moare,
într-o singură dată, de-o mie de ori.
N-ai apucat să te faci, măcar o zi, toamnă,
și să-nțelegi cum de poți să mă pierzi,
ca-ntr-un dulce vis, frumoasa mea Doamnă,
în ochii tăi, cum or fi, albaștri, negri sau
verzi

PREA TÂRZIU, PREA DEVREME

Doar împreună cu tine să îl respir,
în parte și egal, aerul mi s-a dat.
Vorbele tale sunt din vis și zefir.
Într-o iubire de-a ta pâlpaie uitări de
bărbat.
Sărutul mi-e-n gură ca într-o strană,
buzele au gustu-ntre amar și-ntre gri.
Cât timp iubirea ta-i fără prihană,
de vina de-a te fi născut prea târziu, nu
muri!
Ascultă, ca la-o Înviere de Paști,
ce frumos și ce trist sufletu-mi plânge și
geme
că Dumnezeu n-a vrut mai demult să te
naști,
și că eu am pogorât pe pământ prea
devreme!..

VINO, TE DU!...

Ca să se facă azi ziuă, mișcă-ți doar
pleoapele!
Fă un semn cu mâna, și va fi iar tăcere!
Uită-mă-ncet, și vor seca-n lume apele,
și-n sărutul meu îi vei citi, pământului,,
vechimea în ere!
Strigă -mă, și se va face-n mine lumină!
Candelă-i voi fi iubirii tale, la cap.
Doamne, se duce o lume, și alta-o să vină,
și eu nu pot în nici una întreg să încap!
Închină-te mie, ca unei bății de clopote!
Dăruiește-mi pașii, ca oricărui drum!
Uite, înfloresc crizantemele, toamna, în
ropote!
Uite cum brumele ne ard, fără scrum!
Ca la un schit de cuvinte, la mine, azi, vino!
Castanii, în octombrie-i poți înflori numai
tu.
Vino, dă-mi o viață-ntr-o singură clipă,
divino,
și-apoi unde vrei, unde știi, ispășită te du!

**Nu, nu-mi
răspunde,
plânge sau
taci,
nu stinge
luna, când te
dezbraci,
că te aștept,
ca și când te-
aș ruga
să-mi sfințești
viața cu viața
ta!**

**Poemul mi-
este-o frunză
de rai,
cu trup de
aer, cu chip
bălai.**

**Sufletul mi-
este, pe trup,
o rană,**

**tu pari un
înger ascuns
sub strană...**

Horror vacui sau lucida confruntare cu continuum

Născută la Vergato (Bologna), este autoare de romane, povestiri, poezie, texte teatrale și eseistică. S-a licențiat în literatură comparată la Roma și ulterior a trăit câțiva ani la Paris, unde s-a specializat la Universitatea din Sorbona.

Din 2004 este responsabilă la Relații externe la Sindicatul Național al Scriitorilor și din 2005 unic membru italian al directivei EWC European Writers Congress (în prezent European Writers Council), cu sediul la Bruxelles.

A participat la numeroase antologii de proză și de poezie, la festivaluri literare în Italia și în străinătate, este tradusă în Franța, Belgia, Slovacia și Bulgaria, redactor la e-magazine „Le reti di Dedalus”, colaborează cu revista „Buddismo e Società”.

A scris, pe lângă opere narrative și de eseistică, poezii adunate în cărțile: Italiano per straniati, Fabio D'Ambrosio editore, Milano, 2004, Il sanscrito del corpo, Fermenti Editrice, Roma, 2007.

Obstinata obturare a metafizicului în favoarea descinderii decise și temerare în fizicitatea eului într-un cvasi-visceral raport cu Lumea redescoperită în vacuitatea ei intrigantă revendică un impuls, fie acesta și minimalist, al unei deschideri spre meta-fizic. Dar deschiderea nu (mai) trebuie orientată spre abstracte și sterile zone deținătoare, printr-

un contract de expertiză „orfică”, a unei poeticități date de la sine: presupune în schimb o replică, o confruntare adică, prin scavări, tăieri și rupturi în magma unei realități dezagregate și aproape insultătoare. Este, aceasta, alegerea la care se decide Tiziana Colusso, asociindu-și două instrumente pe cât de operante pe atât de sfidătoare și nu mai puțin insolite: de o parte, activând funcția denotativă a Cuvântului, într-un parcurs aparent pur descriptiv, de altă parte, activând, și prin organicitatea oferită de către gândirea orientală prin omologarea, într-un unicum, a lucrului și a gândului despre lucru, țintește spre refacerea unui continuum exilat din imediatul dat spre a fi trăit.

Dubla mișcare pusă la lucru angajează, în aceeași perspectivă convergentă, un sistem de simțuri în alertă ce re poziționează Corpul în raport cu un univers golit (vacuu) de semnificațiile sale primordiale, și, în paralel, conștiința acută a actului scriptural căruia luciditatea îi devine un gardian nemilos. Rezultatul cel mai fruibil nu mai trebuie căutat în vreun mesaj denotativ al versului ori al poemului ca atare, ci în provocarea cititorului în re-facerea întregului din așchiile risipite în Dez-Ordinea de natură ontică.

Prezentare și traducere de GEORGE POPESCU

**grajduri
umede de
fantasme
șantiere
eterne precum
catedralele
ape stătute
unde zăbovesc
asemenea
gândurilor
pe care nu le
gândești la
timp
și imediat
sunt
îngropate de
alte
gânduri, de
ceea ce
continuu
cade:
frunzele,
zdrențele
unei dorințe
deja bătrâne**

VACUUM MANDALA

vacuum – un perete neted
în câmpul infinitei (oo) deveniri,
la care nimic nu aderă și alunecă precum
bruma pe triste geamuri ale unei camere
pline de adio –
camere pustii ale unui canțonier mai
melancolic decât era prevăzut: dar ce e
previzibil în această ciorbă cuantică în care
fenomenele fluctuează fericite într-o
beatitudine
de vacuum fără sfârșit
nici nu voi număra vreodată sfintele
țărături unde fiecă trup copilăros zace –
și de altfel e chiar fără țărături acest
vacuum ce se propagă ca un sunet
chiar ca un ecou de sunete sunătoare aiurea
din vorbe deja spuse în bla-bla-bla tubular
pe care oameni de bună-credință l-au numit
„monolog interior” – și întrucât creat
forumul vocile se ivesc de la sine – tēatron
al devenirii îl numea Carlo Emilio zis
Gaddus –
iată că vina e veșnic a acestui
binecuvântat prea beatificator
vacuum
golește vasul, eliberează gândurile, restituie
păcatul păcătosului și vinul
gazdei
pierzaniei, prietenului de ultimă oră –
gol strălucitor monedă nouă ce zdrăngăne
techinul
unei non-gândiri indicibile dar atât de
intense încât de fiecare dată îmi dau
lacrimile –
gol gravid de orice alt gând, pentru noi ce n-
am avut gravidii,
niciodată –
mă ajută fizica cuantică exaltând golul
imens asemenea leagănului
unei părțicele fâșii energetice vibrante ce
săgetează fără stăpân (fără ni noit ni loi aș
îndrăzni să spun) în pântecul
acestei imense mume golite –

asemenea stelelor prea îndepărtate dintr-o
vară nu prea departe, la sfârșitul anilor
'60
oamenii pun picioare butucănoase pe pielea
lunii iar eu molipsită
de entuziasmul occidental și familiar
(părinții mei se cinstesc cu vecinii
într-o căsuță de vacanță) mă îndepărtez în
starea mea între carne și pește (departe
deja
de copilăriile somnolente ale fraților și încă
de ani lumină ea aparenta siguranță
ce se oferă și mie, fetișcană lipsită de raze
propulsoare, count down și Cape
Canaveral și de drapele de plantat
bărbătește în adâncul craterelor
lunii –

golul unui urieșesc uriaș mi se deschidea în
acele nopți epocale,
cu o spaimă care încă mai mă umple de
lacrimi. Încă și mereu:
la orice meditație prea reușită
la orice pauză
la orice simț cu răsuflare deschisă
se înfășoară cu non-materia mai caldă a
lunii
cu non-gândire fecundă de orice posibil:

eu, mic samurai,
dreaptă în picioare pe un balcon de vacanță,
nemișcată în splendidul mijloc al golului,
în specula saeculorum
chiar și când voi fi pulbere laolaltă cu
această frunză și cu această lume
și drapelul pe lună va fi sfâșiat

de vântul universal
ce netezește totul și totul

va
fi încă o dată și pentru o clipă

vacuum

CONTINUUM

Poveștile există doar în povești
în timp ce viața se pierde în curgerea
timpului
(Win Wenders)

I
Continuă să cadă –
cu cadență asimetrică
dar continuum
cad, ușoare pânze
fără preferințe încât să modifice
traietoriile lor vegetale:
cad cu o indiferență suavă
pe mașini, trotuare murdare
pe șine, pe pajiști pieptănate englezește
grajduri umede de fantasme
șantiere eterne precum catedralele
ape stătute unde zăbovesc
asemenea gândurilor
pe care nu le gândești la timp
și imediat sunt îngropate de alte
gânduri, de ceea ce continuum
cade: frunzele, zdrențele
unei dorințe de bătrâne
gâfâială de ieri
sticle golite
rochie de-acum strâmtă
fotografie ce se ofilește în nimic
flurier al unui tren îndepărtat
lătrat ce cade în tăcerea nopții
și în tăcerea continuă
căzând
împreună cu frunzele acestei toamne
ulterior-
lecție solemnă pentru ceea ce se obținează
încăpățânat
să dureze.

II

Ceea ce pare risipit, întâmplător accident,
se aliniază pe pânza vremii și acolo
există continuum –
există acum, chiar acum
pe acest prag cețos între anotimpuri,
întâile mari neîncrederi și victoriile timide
călătoriile într-o rețea ce acoperă
până acum trei continente
există iubirile – tâfnoase, ireductibile
la sfârșitul lor material
se cuibăresc în plăgi umbroase
ale vremii și stau
paznici ai pragurilor
totem al sângelui nostru viu
al tuturor avânturilor pe care le-au
traversat.

III

vremea iertării –
neconținut aici între aceste cartilaje opace
și mlădierile animalice ale trupului –
ca un foc
ce preface dinăuntru
materia oarbă în viață,
fără a respinge ori reține nimic
într-un continuum de expirație și inspirație
continuu

IV

iarăși greierii
lumini printre pleoapele
obosite de vreme
de multă vreme
haltă
urme de avioane pe transparența
cerească
armonie
topiri încrucișate
rădăcini adânci
înfipite în morminte etrusce
neașteptate treziri
nisipuri
însă îmblânzite și liniștite
nu de furtună
ca în Pekinul legendar
încât îmi închipui încă
pieirea fără glorie
marea etruscilor
umbrele mari în fâșii
duminici ofilite
copilării
sare a nici unei acostări
și totuși prea dragălași
revin mereu
greierii

V

fad
faruri în beznă
frenzii un alt anotimp al inimii
sicrie discrete ale vremii
între valizele pregătite
continuu